Arkusz ćwiczeniowy – opracowanie własne „Pierwsza Ławka". Układ, typy zadań i zasady oceniania wzorowane na egzaminie maturalnym CKE w Formule 2023.

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

PESEL

miejsce na naklejkę
albo imię, nazwisko i klasa

Próbny egzamin maturalny — Formuła 2023

HISTORIA

Poziom rozszerzony

Symbol arkusza: PŁ-HIS-PR-2027·Z1 · zestaw 1 · matura 2027

DATA: .....

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **9:00**

CZAS TRWANIA: **180 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **60**

Przed rozpoczęciem pracy z arkuszem egzaminacyjnym

1. Sprawdź, czy nauczyciel przekazał Ci właściwy arkusz: historia, poziom rozszerzony, zestaw 1.
2. Jeżeli przekazano Ci niewłaściwy arkusz – natychmiast zgłoś to nauczycielowi.
3. Zapoznaj się z instrukcją na stronie 2.

Termin egzaminu maturalnego z historii w 2027 r.: **18 maja 2027 r., godz. 9:00**.

Zakres: podstawa programowa kształcenia ogólnego – historia, zakres podstawowy i rozszerzony (Dz.U. 2024 poz. 1019, zał. nr 1), zgodnie z Informatorem o egzaminie maturalnym z historii od roku szkolnego 2025/2026.
Arkusz nie jest materiałem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

Podgląd • Pierwsza Ławka

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera **33 strony** (zadania 1–25) i kartę odpowiedzi na ostatniej stronie. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Na pierwszej stronie arkusza oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem (na egzaminie próbnym – wpisz imię i nazwisko).
3. Symbol ▣ zamieszczony przy numerze zadania zamkniętego oznacza, że rozwiązanie tego zadania musisz przenieść na kartę odpowiedzi. Ocenie podlegają wyłącznie odpowiedzi zaznaczone na karcie odpowiedzi.
4. Odpowiedzi do zadań zamkniętych oznaczonych symbolem ▣ zaznacz na karcie odpowiedzi w części przeznaczonej dla zdającego: zamaluj pola do tego przeznaczone; błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz właściwe.
5. Odpowiedzi do pozostałych zadań zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
6. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
7. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
8. Nie wpisuj żadnych znaków w tabelkach przeznaczonych dla egzaminatora. Tabelki są umieszczone na dole stron z zadaniami.
9. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
10. Możesz korzystać z lupy.

Podgląd • Pierwsza Ławka

Zadanie 1.

Zapoznaj się ze źródłami i wykonaj zadania.

Źródło 1. Fotografia zabytku

Stela z tekstem praw (XVIII w. p.n.e.), Muzeum Luwr w Paryżu. Fot. Mbzt (Wikimedia Commons), licencja CC BY 3.0 (https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/); zdjęcie zmniejszono.

Źródło 2. Fragment zbioru praw

§ 196. Jeżeli człowiek wolny wybije oko innemu człowiekowi wolnemu, wybiją mu oko.

§ 197. Jeżeli złamie kość człowiekowi wolnemu, złamią mu kość.

§ 198. Jeżeli wybije oko muszkenum[1] albo złamie kość muszkenum, zapłaci jedną minę[2] srebra.

§ 199. Jeżeli wybije oko niewolnikowi człowieka wolnego albo złamie kość niewolnikowi człowieka wolnego, zapłaci połowę jego ceny.

§ 200. Jeżeli człowiek wolny wybije ząb człowiekowi wolnemu równemu sobie, wybiją mu ząb.

§ 201. Jeżeli wybije ząb muszkenum, zapłaci jedną trzecią miny srebra.

[1] muszkenum – człowiek wolny niższej kategorii, często zależny od pałacu królewskiego.

[2] mina – jednostka wagi (ok. 0,5 kg), używana także jako miara wartości.

Opracowanie na podstawie: zbiór praw zapisany na steli przedstawionej w źródle 1., § 196–201; przekład własny na podstawie tłumaczenia angielskiego L.W. Kinga (1910).

Zadanie 1.1. (0–1)

Podaj stosowaną w historiografii nazwę pisma, którym zapisano tekst na steli przedstawionej na fotografii (źródło 1.).

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	1.1
	Maks. liczba pkt	1
	Uzyskana liczba pkt	

Podgląd • Pierwsza Ławka

Zadanie 1.2. (0–1)

Rozstrzygnij, czy przepisy przytoczone w źródle 2. jednakowo chroniły wszystkich mieszkańców państwa. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do treści źródła.

Rozstrzygnięcie: .....

Uzasadnienie: .....

.....

.....

.....

Zadanie 2. (0–2)

Grecki historyk z II w. p.n.e. o ustroju Rzymu

I. Ci urzędnicy, dopóki przebywają w mieście, kierują wszystkimi sprawami publicznymi, a większość pozostałych urzędników jest im posłuszna. Wprowadzają poselstwa obcych państw na posiedzenia rady, przedstawiają sprawy wymagające pilnej decyzji i wykonują uchwały. Na wojnie ich władza nad wojskiem jest niemal nieograniczona: mogą karać każdego żołnierza i wydawać z funduszy publicznych tyle, ile uznają za potrzebne.

II. Ta rada przede wszystkim rozporządza skarbem – bez jej zgody kwestorzy nie mogą wypłacić pieniędzy na żadną potrzebę państwa. Rozpatruje przestępstwa popełnione w Italii, które wymagają publicznego śledztwa, jak zdrada, spisek czy otrucie. Wysyła poselstwa do państw poza Italią i decyduje, jak przyjmować poselstwa przybywające do Rzymu.

III. Ogół obywateli jako jedyny przyznaje zaszczyty i wymierza najcięższe kary. Wybiera urzędników spośród ludzi zasłużonych, uchwala i odrzuca prawa, a co najważniejsze – rozstrzyga o wojnie i pokoju oraz zatwierdza przymierza, rozejmy i traktaty.

Opracowanie na podstawie: Polibiusz, *Dzieje*, ks. VI, rozdz. 12–14.

Przyporządkuj fragmentom I–III nazwy organów republiki rzymskiej, których one dotyczą. Wpisz właściwe litery w wykropkowane miejsca, a następnie zaznacz je na karcie odpowiedzi.

A. konsulowie
B. senat
C. zgromadzenia ludowe (komicja)
D. trybuni ludowi

1.	Fragment III	.....
2.	Fragment I	.....
3.	Fragment II	.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	1.2	2
	Maks. liczba pkt	1	2
	Uzyskana liczba pkt		

Podgląd • Pierwsza Ławka

Zadanie 4.

Zapoznaj się ze źródłami i wykonaj zadania.

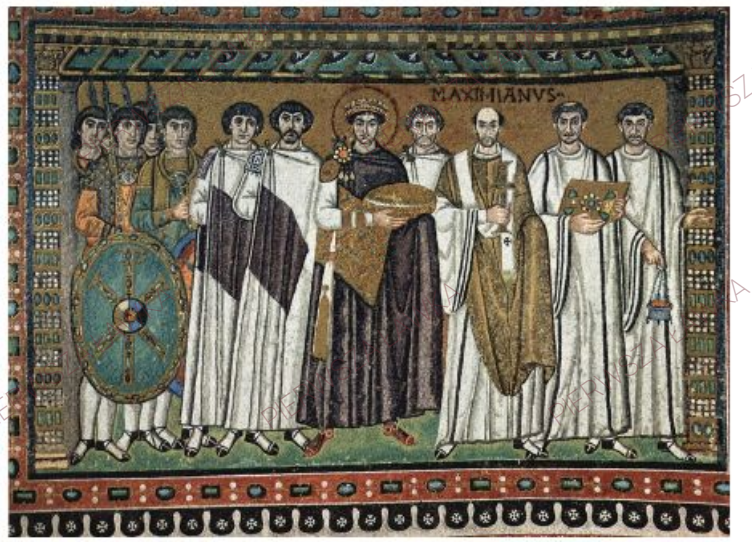
Źródło 1. Konstytucja cesarska

Rządząc z woli Boga Naszym cesarstwem, które zostało Nam przekazane przez Majestat niebieski, szczęśliwie prowadzimy wojny, zapewniamy pokój i utrzymujemy ład państwa. Nie pokładamy nadziei ani w broni, ani w żołnierzach, ani w wodzach, ani we własnym talencie, lecz jedynie w opatrzności Trójcy Przenajświętszej […].

Ponieważ zaś nie ma niczego tak godnego uwagi jak powaga prawa, które porządkuje sprawy boskie i ludzkie i usuwa wszelką niesprawiedliwość, a przekonaliśmy się, że cały porządek praw […] jest tak zagmatwany, iż przekracza możliwości ludzkiego umysłu, postanowiliśmy […] zebrać i poprawić księgi dawnych prawników, aby cała dawna nauka prawa, rozproszona w tysiącach ksiąg, została zawarta w jednym dziele.

Opracowanie na podstawie: konstytucja cesarska z 530 r. polecająca opracowanie zbioru dawnego piśmiennictwa prawniczego (fragmenty), przekład własny z języka łacińskiego.

Źródło 2. Mozaika z VI w.

Mozaika w prezbiterium kościoła San Vitale w Rawennie (ok. 547 r.), fragment.

Zadanie 4.1. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Konstytucję, której fragment przytoczono w źródle 1., wydał cesarz

A. Justynian I Wielki
B. Teodozjusz I Wielki
C. Herakliusz
D. Konstantyn I Wielki

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	4.1
	Maks. liczba pkt	1
	Uzyskana liczba pkt	

Podgląd • Pierwsza Ławka

Zadanie 4.2. (0–1)

Rozstrzygnij, czy oba źródła wyrażają tę samą koncepcję władzy cesarskiej. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do obu źródeł.

Rozstrzygnięcie:

Uzasadnienie:

Zadanie 5. (0–1)

Fragmenty świętej księgi

179. Prawowierni! powiedzianem jest; iż post zachowywać powinni jesteście, tak jako i wasi ojcowie zachowywali. […]

181. Miesiąc Ramadan, w którym Koran został zesłany […], jest miesiącem ku wstrzemięźliwości przeznaczonym. Ktokolwiek doczeka tego miesiąca, powinien zachować to przykazanie. […]

192. Na cześć Bogu odbywajcie pielgrzymkę do Mekki, i nawiedzajcie kościół[1]. Jeżeli do tego jest co na przeszkodzie, posyłajcie przynajmniéj ofiary. […]

239. Dokładnie odprawiajcie modlitwę, a osobliwie w południe, wstawaj i kładź się z pobożnością. […]

277. […] wierni, którzy dobrze czynić będą, modlitwę odprawiać, jałmużnę dawać, znajdą nagrodę u Boga, będą wyjęci od strachu i kary.

[1] kościół – tu: świątynia Kaaba w Mekce.

Koran, rozdz. II (numeracja wersetów wg przekładu), przeł. J. Murza Tarak Buczacki, Warszawa 1858 (fragmenty).

Podaj nazwę obowiązku religijnego zaliczanego do tzw. pięciu filarów islamu, o którym nie ma mowy w przytoczonych fragmentach.

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	4.2	5
	Maks. liczba pkt	1	1
	Uzyskana liczba pkt		

Podgląd • Pierwsza Ławka

Zadanie 6.

Układ zwycięzców z pokonanymi

W imię Boga Miłosiernego, Litościwego! ʿAbd al-ʿAziz, syn Musy, nadaje Tudmirowi, synowi Ghabdusza, pokój i opiekę Boga i Jego Proroka na następujących warunkach. Tudmir zachowa swoją władzę nad siedmioma miastami […]; nikt nie będzie go nękał ani narzucał jemu i jego ludziom dodatkowych warunków. Jego poddanych nikt nie zabije, nie uprowadzi w niewolę ani nie odłączy od rodzin. W sprawach wiary pozostaną wolni: nie spłoną ich kościoły i nikt nie zabierze im świętych przedmiotów. Ochrona ta będzie trwać, dopóki Tudmir pozostanie lojalny: nie wolno mu przyjmować zbiegów ani naszych nieprzyjaciół, a wiadomości o wrogach ma nam przekazywać. Corocznie on sam i każdy jego wolny poddany odda dinara i po cztery miary pszenicy, jęczmienia, moszczu, octu, miodu i oliwy; niewolnik – połowę tej daniny.

Opracowanie na podstawie: układ zawarty przez arabskiego dowódcę z chrześcijańskim władcą ziem w południowo-wschodniej części Półwyspu Iberyjskiego.

Zadanie 6.1. (0–1)

Wyjaśnij, na czym polegała polityka zdobywców wobec ludności chrześcijańskiej przedstawiona w źródle. W odpowiedzi odwołaj się do treści źródła.

.....

.....

.....

Zadanie 6.2. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Układ, którego postanowienia przedstawiono w źródle, zawarto w okresie między

A. upadkiem cesarstwa zachodniorzymskiego a hidżrą Mahometa

B. śmiercią Mahometa a bitwą pod Poitiers

C. bitwą pod Poitiers a koronacją cesarską Karola Wielkiego

D. koronacją cesarską Karola Wielkiego a chrztem Mieszka I

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	6.1	6.2
	Maks. liczba pkt	1	1
	Uzyskana liczba pkt		

Podgląd • Pierwsza Ławka

Zadanie 7.

Zapoznaj się ze źródłami i wykonaj zadania.

Źródło 1. Obraz z XIX w.

Jan Matejko, obraz z cyklu „Dzieje cywilizacji w Polsce" (1888–1889), Muzeum Narodowe w Warszawie.

Źródło 2. Streszczenie dokumentu przechowywanego w Rzymie

W innym tomie, z czasów papieża Jana XV, czytamy, że sędzia Dagome i senatorka Ote oraz ich synowie Mieszko i Lambert […] nadali świętemu Piotrowi w całości jedno państwo, zwane Schinesghe, ze wszystkimi jego przynależnościami, w tych granicach: od pierwszego boku długie morze, granicą Prus aż do miejsca zwanego Ruś, a granicą Rusi aż do Krakowa, od tego Krakowa aż do rzeki Odry, prosto do miejsca zwanego Alemure, od tej Alemury aż do ziemi Milczan, a od granicy Milczan prosto do Odry i stąd wzdłuż rzeki Odry aż do wspomnianego państwa Schinesghe.

Opracowanie na podstawie: regest dokumentu z końca X w., zachowany w zbiorze kanonów kardynała Deusdedita (XI w.); przekład własny z języka łacińskiego.

Zadanie 7.1. (0–1)

Rozstrzygnij, czy obraz (źródło 1.) przedstawia wydarzenie z czasów panowania władcy, który według źródła 2. oddał państwo pod opiekę św. Piotra. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do obu źródeł.

Rozstrzygnięcie: .....

Uzasadnienie: .....

.....

.....

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	7.1
	Maks. liczba pkt	1
	Uzyskana liczba pkt	

Podgląd • Pierwsza Ławka

Zadanie 17.

Zapoznaj się ze źródłami i wykonaj zadania.

Źródło 1. Manifest władcy

W dniach wielkiej walki z wrogiem zewnętrznym, który od prawie trzech lat usiłuje zniewolić naszą ojczyznę, spodobało się Panu Bogu zesłać na Rosję nową ciężką próbę. Wybuchłe wewnętrzne niepokoje ludowe grożą zgubnym wpływem na dalsze prowadzenie uporczywej wojny. Los Rosji, honor naszej bohaterskiej armii, dobro ludu […] wymagają doprowadzenia wojny za wszelką cenę do zwycięskiego końca. […] W tych rozstrzygających dniach uznaliśmy za obowiązek sumienia ułatwić Naszemu ludowi ścisłe zjednoczenie wszystkich sił narodu dla jak najszybszego osiągnięcia zwycięstwa i w porozumieniu z Dumą Państwową uznaliśmy za dobre zrzec się tronu Państwa Rosyjskiego i złożyć z siebie najwyższą władzę.

Opracowanie na podstawie: manifest władcy Rosji z 15 marca 1917 r. (2 marca według kalendarza juliańskiego), przekład własny z języka rosyjskiego.

Źródło 2. Dekret nowych władz

Rząd robotniczo-chłopski, utworzony przez rewolucję 24–25 października[1] i opierający się na radach delegatów robotniczych, żołnierskich i chłopskich, proponuje wszystkim walczącym narodom i ich rządom rozpocząć natychmiast rokowania w sprawie sprawiedliwego, demokratycznego pokoju. […] Za taki pokój rząd uważa natychmiastowy pokój bez aneksji (tj. bez zagarniania cudzych ziem, bez przemocowego przyłączania obcych narodowości) i bez kontrybucji.

[1] Według kalendarza juliańskiego; według gregoriańskiego – 6–7 listopada 1917 r.

Opracowanie na podstawie: dekret uchwalony 8 listopada 1917 r. (26 października według kalendarza juliańskiego), przekład własny z języka rosyjskiego.

Zadanie 17.1. (0–1)

Rozstrzygnij, czy autorzy obu dokumentów zamierzali kontynuować udział Rosji w wojnie. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do obu źródeł.

Rozstrzygnięcie:

Uzasadnienie:

Zadanie 17.2. (0–1)

Podaj nazwę organu, który sprawował władzę wykonawczą w Rosji w okresie między wydaniem dokumentu przedstawionego w źródle 1. a wydaniem dokumentu przedstawionego w źródle 2.

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	17.1	17.2
	Maks. liczba pkt	1	1
	Uzyskana liczba pkt		

Podgląd • Pierwsza Ławka

Zadanie 20.

Zapoznaj się ze źródłami i wykonaj zadania.

Źródło 1. Postanowienia konferencji z lutego 1945 r.

Rząd Tymczasowy, który obecnie funkcjonuje w Polsce, powinien […] zostać zreorganizowany na szerszej podstawie demokratycznej, z udziałem przywódców demokratycznych z samej Polski i Polaków z zagranicy. […]

Trzej szefowie rządów uważają, że wschodnia granica Polski powinna biec wzdłuż linii Curzona, z odchyleniami od niej w niektórych rejonach o pięć do ośmiu kilometrów na korzyść Polski. Uznają oni, że Polska musi otrzymać znaczne przyrosty terytorium na północy i zachodzie. Uważają, że w stosownym czasie należy zasięgnąć opinii nowego Polskiego Rządu Tymczasowego Jedności Narodowej co do rozmiaru tych przyrostów i że ostateczne wytyczenie zachodniej granicy Polski powinno następnie zaczekać na konferencję pokojową.

Protokół obrad konferencji w Jałcie, 11 lutego 1945 r., część VII (fragmenty), przekład własny.

Źródło 2. Postanowienia konferencji z sierpnia 1945 r.

Trzej szefowie rządów potwierdzają swoją opinię, że ostateczne wytyczenie zachodniej granicy Polski powinno zaczekać na układ pokojowy. Trzej szefowie rządów zgadzają się, że do czasu ostatecznego ustalenia zachodniej granicy Polski byłe terytoria niemieckie na wschód od linii biegnącej od Morza Bałtyckiego bezpośrednio na zachód od Świnoujścia, a stąd wzdłuż rzeki Odry do ujścia zachodniej Nysy i wzdłuż zachodniej Nysy do granicy czechosłowackiej, łącznie z tą częścią Prus Wschodnich, która nie została oddana pod administrację Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, […] oraz łącznie z obszarem byłego Wolnego Miasta Gdańska, znajdą się pod administracją państwa polskiego […].

Protokół obrad konferencji w Poczdamie (sporządzony 1 sierpnia 1945 r., podpisany 2 sierpnia), część VIII B (fragment), przekład własny.

Zadanie 20.1. (0–1)

Rozstrzygnij, czy na konferencjach, których dotyczą źródła, ostatecznie ustalono przebieg zachodniej granicy Polski. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do obu źródeł.

Rozstrzygnięcie: .....

Uzasadnienie: .....

.....

.....

.....

Zadanie 20.2. (0–1)

Wyjaśnij, dlaczego rząd Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie nie zaakceptował postanowień przedstawionych w źródle 1.

.....

.....

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	20.1	20.2
	Maks. liczba pkt	1	1
	Uzyskana liczba pkt		

Podgląd • Pierwsza Ławka

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Matura 2027 z historii – poziom rozszerzony. Arkusz próbny 1 z kluczem

Podgląd pokazał 10 z 33 stron. Pełna wersja: 33 stron A4, PDF do druku.

- Próbny arkusz · 60 pkt · 180 minut.
- Z zasadami oceniania.
- Arkusz próbny do egzaminu maturalnego z historii na poziomie rozszerzonym (termin główny: 18 maja 2027, Formuła 2023).
- Układ, typy zadań i zasady oceniania odpowiadają arkuszom CKE z lat 2023–2026, a wszystkie zadania są zgodne z podstawą programową w brzmieniu obowiązującym w roku szkolnym 2026/20
- Część z zadaniami do źródeł (teksty, mapy, ikonografia, wykresy) za 45 pkt i wypracowanie za 15 pkt – trzy tematy do wyboru, kryteria oceniania jak w CKE i przykładowe wypracowania
- Zakres arkusza: 25 zadań numerowanych (39 poleceń), 60 pkt.
- W zestawie arkusz z kartą odpowiedzi (33 str.) i zasady oceniania (31 str.): poprawne odpowiedzi, wymagania z podstawy programowej przy każdym zadaniu, kryteria punktowania jak w k

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/matura-historia-pr-2027-arkusz-probny-1